

Kwartaalmonitor Luchtvaart

derde kwartaal 2017

Drukke op Nederlandse luchthavens tijdens zomer

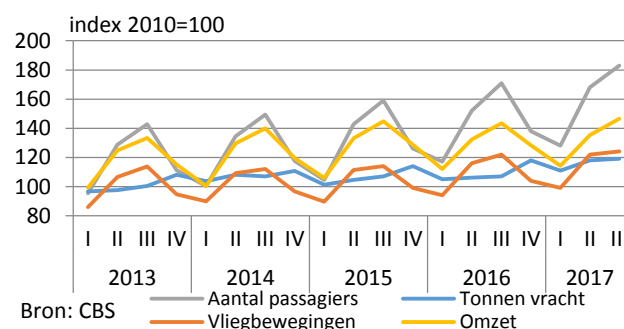
- Schiphol en regionale luchthavens; passagiers
- Schiphol en regionale luchthavens; goederen
- Topdrukke tijdens zomer op Nederlandse luchthavens
- Omzet en conjunctuur
- Kleine luchthavens
- Caribisch Nederland
- Kaartje: Schiphol en regionale luchthavens; ontwikkeling passagiersvervoer

Het aantal aankomende en vertrekkende passagiers van en naar Schiphol en de regionale luchthavens is in het derde kwartaal van 2017 met 6,8 procent gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Ook de hoeveelheid vervoerde goederen nam wederom toe, met 10,7 procent. Het aantal vluchten lag 1,7 procent hoger dan een jaar eerder.

De omzet van de dienstverlenende bedrijven binnen de luchtvaart steeg ook dit kwartaal weer, met 2,1 procent.

Een overzicht van alle regionale en kleine luchthavens staat op de laatste pagina van deze monitor. Caribisch Nederland wordt apart behandeld.

Ontwikkeling luchthavens

Luchtvaart; nationale luchthavens

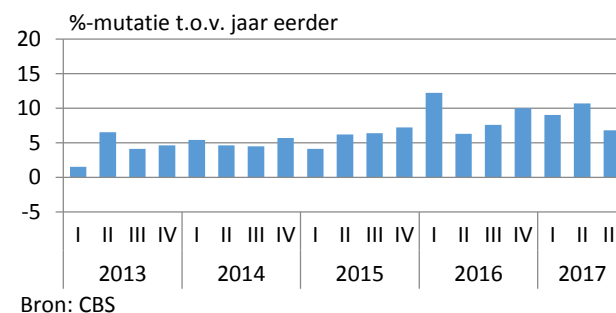
Schiphol en regionale luchthavens; passagiers

Opnieuw passagiersgroei

Amsterdam Schiphol en de vier regionale luchthavens kregen in het derde kwartaal ruim 22,2 miljoen passagiers te verwerken, een stijging van 6,8 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2016. De passagiersgroei op de Nederlandse luchthavens is al zichtbaar sinds het derde kwartaal van 2010.

Dit kwartaal groeide op alle luchthavens het aantal passagiers. Van en naar Schiphol reisden 19,8 miljoen mensen, ruim 1 miljoen meer dan een jaar eerder. Eindhoven, de grootste regionale luchthaven, liet een groei zien van 10,8 procent. Rotterdam The Hague kreeg ruim 17 procent meer passagiers te verwerken. Op de relatief kleine luchthavens Maastricht Aachen en Groningen Eelde steeg het aantal passagiers sterk met respectievelijk 36,7 en 32,4 procent.

Ontwikkeling passagiers Schiphol en regionale luchthavens

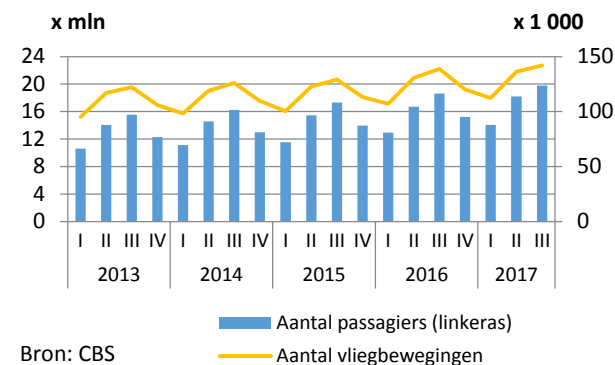
Luchtvaart; nationale luchthavens

Vluchten en passagiers op Schiphol blijven toenemen

Het aantal passagiers op Schiphol nam toe tot 19,8 miljoen. Dit is een stijging van 6,1 procent vergeleken met het derde kwartaal van 2016. Het aantal aankomende en vertrekkende passagiers neemt sinds het derde kwartaal van 2010 toe. In vergelijking met het derde kwartaal in 2016 vlogen er vooral meer passagiers van en naar Milaan (Malpensa) en Malaga.

Ook het aantal vliegbewegingen op Schiphol is gestegen. In het derde kwartaal vonden 2,4 procent meer bewegingen plaats. Van de in totaal 142 duizend bewegingen, vielen er 138 duizend binnen het handelsverkeer. Dit zijn commerciële overlandvluchten met als doel het vervoeren van reizigers, vracht en/of post en waarbij de opstijging en de daarop volgende landing niet op hetzelfde luchtvaartterrein plaatsvinden.

Aantal vluchten en passagiers Amsterdam Schiphol

Bron: CBS

Luchtvaart; nationale luchthavens

Groei op alle regionale luchthavens

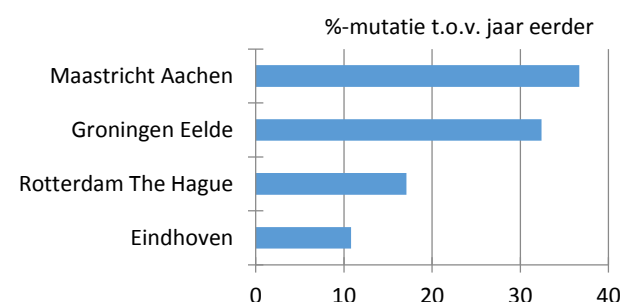
Op alle Nederlandse regionale luchthavens steeg het aantal passagiers in het derde kwartaal. Een recordaantal passagiers van bijna 1,7 miljoen vloog dit kwartaal via Eindhoven, 10,8 procent meer passagiers dan een jaar eerder.

Net zoals in de eerste twee kwartalen van dit jaar noteerde luchthaven Groningen Eelde ook dit kwartaal weer een grote groei. Het aantal reizigers nam met ruim 32 procent toe tot 67 duizend in het derde kwartaal.

Ook Maastricht Aachen verwerkte 67 duizend passagiers, een stijging van bijna 37 procent ten opzichte van het derde kwartaal in 2016.

Rotterdam The Hague noteerde een stijging van 17 procent, waarmee deze luchthaven 577 duizend passagiers te verwerken kreeg dit kwartaal.

Ontwikkeling aantal passagiers per regionale luchthaven (derde kwartaal 2017)

Bron: CBS

Luchtvaart; nationale luchthavens

Schiphol en regionale luchthavens; goederen

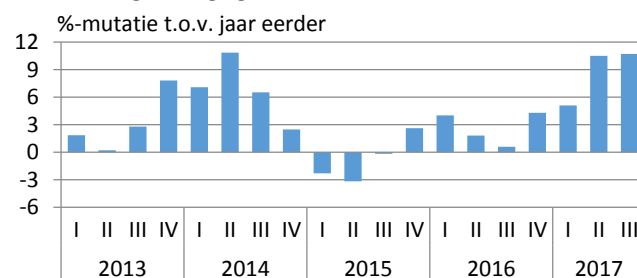
Vrachtvervoer groeit met 10,7 procent

De hoeveelheid vracht op de Nederlandse luchthavens (alleen op Amsterdam Schiphol en Maastricht Aachen) steeg met 10,7 procent tot 468 duizend ton. Op Schiphol, waar ruim 96 procent van alle vracht werd verwerkt, viel een groei van 7,1 procent te noteren.

Op luchthaven Maastricht Aachen werd in het derde kwartaal van 2017 ruim 22 duizend ton vrachtvolume afgehandeld, bijna 3,5 keer zoveel in vergelijking met hetzelfde kwartaal in 2016. Vooral de goederen die binnen Europa (niet-EU) worden vervoerd, zijn in hoeveelheid sterk gestegen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door nieuwe routes naar Azerbeidzjan en Rusland.

Ook het intercontinentale vrachtvervoer is op deze luchthaven in dezelfde periode gestegen.

Ontwikkeling tonnage goederen

Bron: CBS

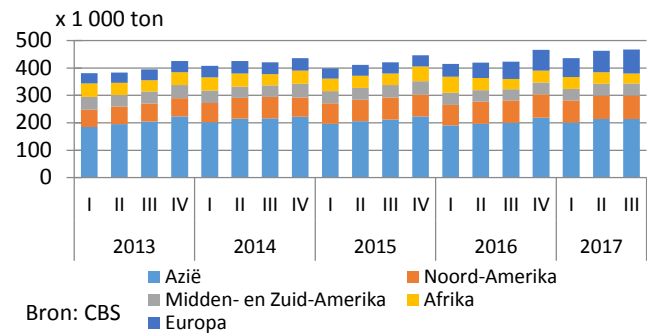
Luchtvaart; nationale luchthavens

Grootste stijging vrachtvervoer binnen Europa

Meer dan een kwart van de luchtvracht die op Schiphol werd afgehandeld, kwam uit of ging naar Noordoost-Azië. Noord-Amerika stond op nummer twee met 19 procent van de goederen. Bijna 16 procent van de luchtvracht werd binnen Europa vervoerd. Hier was de groei in de hoeveelheid vracht het grootst. Het tonnage goederen steeg in het derde kwartaal met bijna 22 procent tot 70 duizend ton. Zowel het vrachtvervoer binnen de EU, als van en naar Europese niet-EU landen liet deze groei zien.

Azië, dat bijna de helft van de goederen als herkomst of bestemming heeft, liet een stijging van bijna 7 procent zien. Dit was voornamelijk te danken aan de groei in West-Azië, waar 14 procent meer goederen vanaf en naartoe vervoerd werden.

Tonnage goederen naar herkomst/bestemming

Luchtvaart; nationale luchthavens

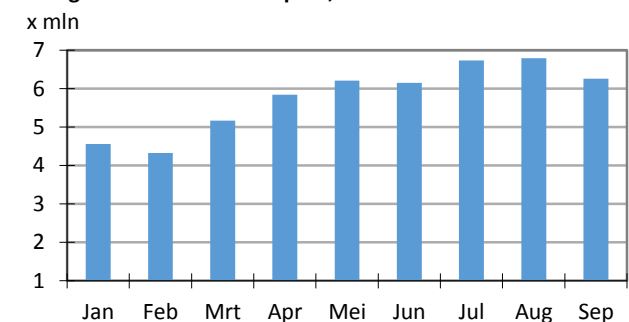
Topdrukte op Nederlandse luchthavens

Topdrukte op Schiphol in juli en augustus

Het wordt steeds drukker op de Nederlandse luchthavens. In het derde kwartaal van 2017 werden op Schiphol, Eindhoven en Rotterdam The Hague recordaantallen passagiers verwerkt. Op Schiphol waren de drukste maanden in 2017 tot nu toe de zomermaanden juli en augustus met respectievelijk 6,7 en 6,8 miljoen aangekomen en vertrokken passagiers. In deze periode waren Londen, Barcelona en Parijs de meest populaire herkomsten/bestemmingen voor passagiers die via deze luchthaven vlogen.

De drukste dag op Schiphol was 28 juli. Op deze vrijdag vlogen er in totaal 235 duizend passagiers van en naar deze luchthaven.

Passagiers Amsterdam Schiphol, 2017

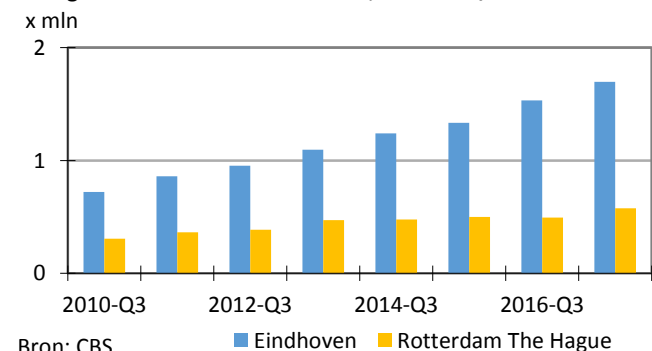
Luchtvaart; nationale luchthavens

Drukste zomers voor Eindhoven en Rotterdam

Ook op de regionale luchthavens groeide het aantal passagiers in het derde kwartaal van 2017. De twee grootste regionale luchthavens, Eindhoven en Rotterdam the Hague, beleefden dit jaar hun drukste zomer ooit.

Eindhoven kreeg in het derde kwartaal bijna 1,7 miljoen passagiers over de vloer, 10,8 procent meer dan in hetzelfde kwartaal van 2016. De luchthaven kreeg op donderdag 31 augustus de meeste passagiers te verwerken, ruim 20 duizend. Op Eindhoven waren deze dag Spanje en Italië de meest populaire bestemmingen (en herkomsten) van de aangekomen en vertrokken passagiers. Via Rotterdam The Hague vlogen 577 duizend passagiers, 17,1 procent meer dan een jaar eerder. Voor Rotterdam waren in het derde kwartaal de bestemmingen Faro (Portugal), Barcelona en Malaga (beide Spanje) het populairst.

Passagiers Eindhoven en Rotterdam, 2010-Q3 t/m 2017-Q3

Luchtvaart; nationale luchthavens

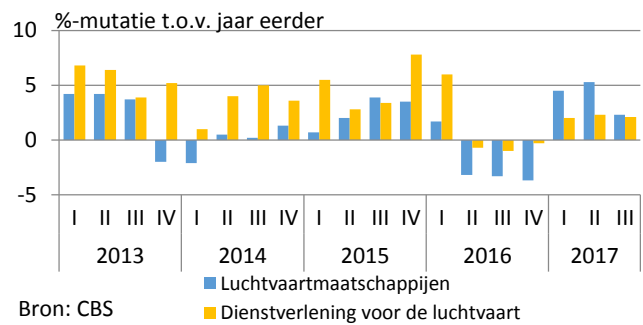
Omzet en conjunctuur

Omzetstijging luchtvaartmaatschappijen zet door

De omzetgroei van de Nederlandse luchtvaartmaatschappijen van begin dit jaar zette in het derde kwartaal door. In vergelijking met het derde kwartaal van 2016 werd er 2,3 procent meer omgezet. De omzet uit personenvervoer steeg, terwijl de omzet van het vrachtvervoer daalde. Het was het derde kwartaal op rij dat de totale omzet steeg. 2016 kende nog drie kwartalen van omzetkrimp mede als het gevolg van prijsdalingen.

Bij de dienstverlenende bedrijven voor de luchtvaartbranche (voornamelijk luchthavens, luchtverkeersleiding en afhandelaars) steeg de omzet met 2,1 procent. Dit is vooral toe te schrijven aan het groeiende aantal passagiers op de Nederlandse luchthavens.

Omzetontwikkeling luchtvaartbranche

Bron: CBS

Transportbedrijven; omzetontwikkeling

Kleine luchthavens

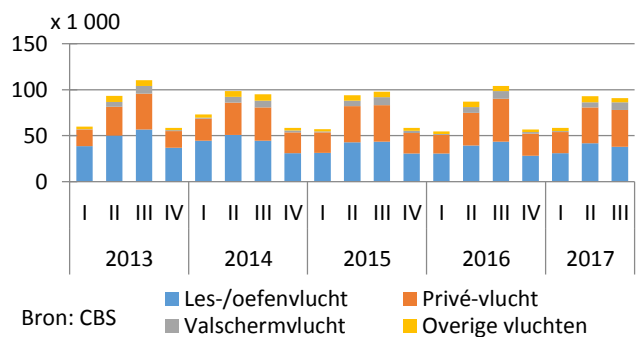
Daling niet-commerciële vliegbewegingen

In het derde kwartaal is het totaal aantal vliegbewegingen op de kleine luchthavens met 11,9 procent gedaald. Deze daling komt voornamelijk op rekening van de niet-commerciële vluchten die in het derde kwartaal met 12,8 procent daalden ten opzichte van het derde kwartaal in 2016. De commerciële vluchten lieten een daling zien van 4 procent.

De niet-commerciële vluchten hebben geen winstoogmerk en bestaan voornamelijk uit les- en oefenvluchten (37,9 duizend) en privé-vluchten (40 duizend). Ruim 88 procent van alle vliegbewegingen is niet-commercieel.

De commerciële vluchten, vluchten met een winstoogmerk, bestaan voor 85,6 procent uit rondvluchten (10,4 duizend).

Aantal niet-commerciële vliegbewegingen

Bron: CBS

Luchthavens; kleine luchthavens

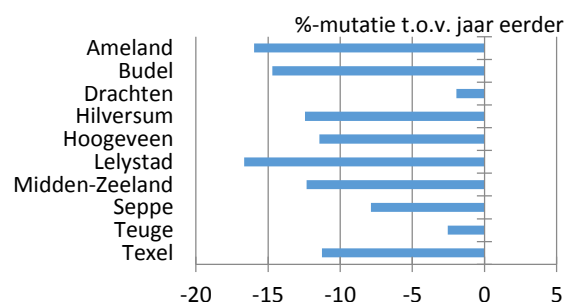
Dalingen voor alle kleine luchthavens

Alle kleine luchthavens hadden in het derde kwartaal van 2017 minder vliegtuigbewegingen. Dit komt mede door de zeer natte maanden juli en september.

Lelystad en Ameland lieten de grootste dalingen zien met respectievelijk 17 en 16 procent. Op vliegveld Lelystad vinden voornamelijk les- en oefenvluchten en privévluchten plaats. Op Ameland gaat het voornamelijk om privévluchten.

Drachten en Teuge lieten de kleinste dalingen zien met respectievelijk 2 en 3 procent. Op vliegveld Drachten vinden voornamelijk privévluchten plaats. Op Teuge worden meer verschillende soorten vluchten uitgevoerd: rondvluchten, privévluchten, valschermvluchten en les- en oefenvluchten.

Ontwikkeling aantal vliegbewegingen (derde kwartaal 2017)

Bron: CBS

Luchthavens; kleine luchthavens

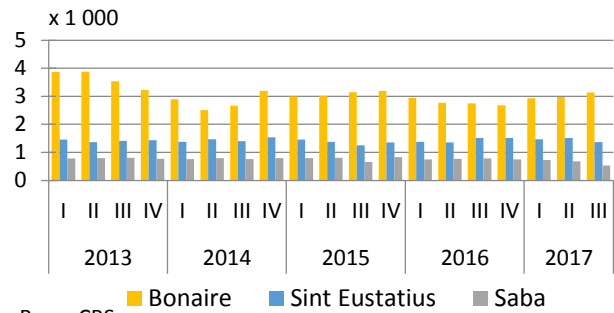
Caribisch Nederland

Orkaan zorgt voor daling bewegingen op Saba en Sint Eustatius

In het derde kwartaal vlogen vliegtuigen 5 040 keer van en naar Caribisch Nederland. Ten opzichte van het derde kwartaal van 2016 is dit aantal ongeveer gelijk gebleven. Op Bonaire, waar de grootste luchthaven van Caribisch Nederland ligt, steeg het aantal vluchten met 14 procent. Op Sint Eustatius en Saba daalde het aantal vliegbevingen met respectievelijk 9,2 en 32,7 procent.

De dalingen op Sint Eustatius en Saba zijn onder andere het gevolg van de orkaan Irma, die in september voor veel overlast zorgde in die regio. De luchthavens op beide eilanden zijn door dit noodweer een aantal dagen gesloten geweest.

Aantal vliegtuigbewegingen

Bron: CBS

[Caribisch Nederland; luchtvaart](#)

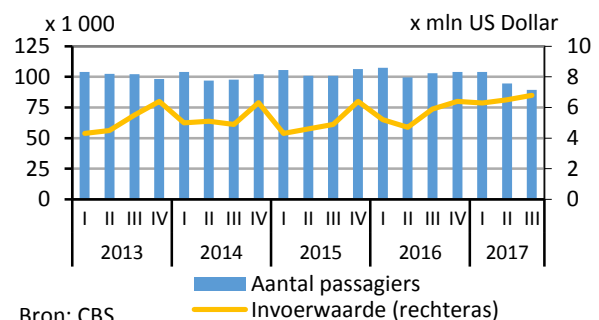
Minder vliegpassagiers op alle eilanden

Ondanks dat het aantal vliegtuigbeweging van en naar Bonaire toenam, nam de hoeveelheid passagiers in het derde kwartaal af met ruim 13 procent. Er werden in dit kwartaal meer vluchten uitgevoerd zonder passagiers of met een laag aantal passagiers ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. In totaal vlogen 74,7 duizend passagiers van of naar Bonaire.

Op zowel Sint Eustatius als Saba daalde het aantal aankomende en vertrekkende passagiers met ongeveer 20 procent.

De waarde van de via de lucht ingevoerde goederen van en naar Caribisch Nederland bedroeg in het derde kwartaal 6,8 miljoen Amerikaanse dollars. In vergelijking met een jaar eerder was dat een stijging van ruim 16 procent.

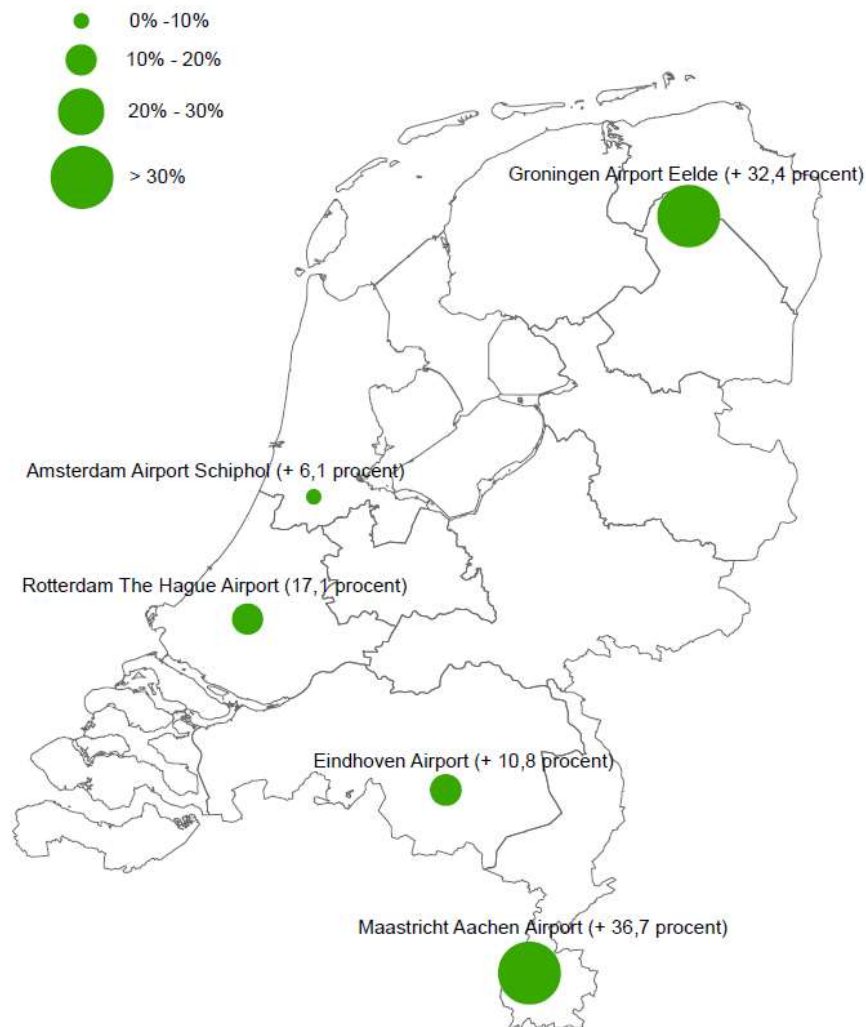
Aantal passagiers en invoerwaarde goederen

Bron: CBS

[Caribisch Nederland; luchtvaart](#)

Nationale luchthavens; Groei aantal passagiers 2017-Q3 t.o.v. 2016-Q3

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Amsterdam Airport Schiphol wordt apart behandeld.
- Regionale luchthavens: Rotterdam The Hague Airport, Eindhoven Airport, Maastricht Aachen Airport, Groningen Airport Eelde.
- Kleine luchthavens: Ameland, Budel, Drachten, Hilversum, Hoogeveen, Lelystad, Midden-Zeeland, Seppe, Teuge, Texel.
- Luchthavens Caribisch Nederland: Flamingo Airport Bonaire, F.D. Roosevelt Airport Sint Eustatius, Juancho E. Yrausquin Airport Saba
- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals deze op 26 december 2017 bekend waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.

Meer informatie

CBS infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch: 088 5707070

Media:
CBS persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Colofon

Tekst Sector Verkeer en Vervoer (SVV)

Datum 27 december 2017